

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Departament Rolnictwa

Informacja sygnalna

Wyniki wstępne

Warszawa, 26.07.2012 r.

BADANIE PRODUKCJI ROŚLINNEJ

**WSTĘPNY SZACUNEK GŁÓWNYCH
ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH ¹⁾ w 2012 R.**

Wyniki wstępnego szacunku produkcji głównych upraw rolnych i ogrodnich w 2012 r. przedstawiają się następująco:

- zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wstępnie szacuje się na 22,8 – 23,5 mln t, tj. o 6% - 3% mniej od zbiorów ubiegłorocznych i o 9% - 6% mniej od średniej z lat 2006-2010;
- zbiory rzepaku i rzepiku ocenia się na od 1563,2 tys. t do 1640,7 tys. t, tj. o ok. 16% - 12% mniej od zbiorów ubiegłorocznych i zdecydowanie mniej – o ok. 26% - 23% od średnich zbiorów z lat 2006-2010;
- produkcję warzyw gruntowych ocenia się na 4,6 mln t, tj. o blisko 4% mniej od zbiorów ubiegłorocznych, lecz o ponad 1% więcej od średnich zbiorów z lat 2006-2010;
- przewiduje się, że zbiory owoców z drzew wyniosą około 3,0 mln t, tj. o ponad 4% więcej od zbiorów ubiegłorocznych i o blisko 20% więcej od średnich zbiorów z lat 2006-2010;
- zbiory owoców z krzewów owocowych szacuje się na ponad 0,5 mln t, tj. o 3% więcej od zbiorów ubiegłorocznych i o około 7% więcej od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

¹⁾Informacja zawiera wyniki wstępnego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku i rzepiku, warzyw gruntowych i owoców a także I pokosu traw łąkowych oraz oceny stanu plantacji ziemniaków i buraków cukrowych, opracowane na podstawie ekspertyz przeprowadzonych na początku lipca.

Oceny dokonano w oparciu o:

- ekspertyzy rzeczoznawców GUS (od szczebla gminnego) opracowane na podstawie lustracji pól, łąk i sadów,
- sprawozdawczość gospodarstw osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
- badanie biometryczne plonów pszenicy ozimej i żyta przeprowadzone na plantacjach w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych (13,5 tys.),
- badania stanu roślin uprawnych wykonane w Instytucie Geodezji i Kartografii.

Niekorzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej w bieżącym roku miały przede wszystkim:

- ◆ rejonami nadmierne wyrośnięcie zbóż ozimych i rzepaku ozimego spowodowane długim okresem wegetacji,
- ◆ stosunkowo wysokie temperatury w styczniu jak na tę porę roku spowodowały rozhartowanie i zmniejszenie mrozoodporności roślin ozimych,
- ◆ trudne warunki zimowania upraw (zaorano około 25% zasianej powierzchni zbóż ozimych oraz 32% zasianej powierzchni rzepaku i rzepiku ozimego),
- ◆ znaczne wymarznienie zbóż ozimych, szczególnie jęczmienia, pszenicy i pszenżyta w wyniku dużego spadku temperatury na wysokości węzła krzewienia pod koniec stycznia i w pierwszej połowie lutego przy braku okrywy śnieżnej,
- ◆ nadmierne przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu w marcu, co osłabiło uszkodzone podczas zimowych mrozów oziminy,
- ◆ konieczność wykonania przesiewów po zaoranych oziminach. Rejonami występowały niedobory kwalifikowanego materiału siewnego, stąd też przesiewów dokonywano materiałem siewnym z różnych źródeł często o niższej jakości,
- ◆ wysmalanie roślin spowodowane przez silne wiatry w okresie niskich temperatur,
- ◆ gorszy stan zasiewów zbóż ozimych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) – ocena upraw dokonana przez rzeczoznawców terenowych GUS była od 0,1 do 0,3 stopnia kwalifikacyjnego niższa od oceny z roku poprzedniego (uprawy żyta oceniono na poziomie roku ubiegłego),
- ◆ znacznie niższy niż w poprzednich latach areał uprawy zbóż ozimych posiadających wyższy potencjał plonotwórczy,
- ◆ zwiększenie zasiewów zbóż jarych, których plonowanie jest niższe,
- ◆ niski stopień stosowania kwalifikowanego materiału sadzeniakowego ziemniaka, co powoduje mniejszą zdrowotność plantacji,
- ◆ lokalnie występujące ekstremalne zjawiska klimatyczne, tj. burze i nawałnice połączone z opadami gradu i silnym wiatrem,

Korzystnie natomiast wpłynęły:

- ◆ dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku ozimego w końcowej fazie wzrostu jesienią 2011 r.,

- ◆ wczesne ruszenie wegetacji już w połowie marca umożliwiło rozpoczęcie wiosennych siewów po zaoranych oziminach,
- ◆ zwiększenie w strukturze zasiewów udziału kukurydzy na ziarno, która posiada znaczny potencjał plonotwórczy,

W bieżącym roku do dwufazowego zbioru rzepaku ozimego przystąpiono lokalnie pod koniec czerwca, a do zbioru jednofazowego pod koniec pierwszej dekady lipca wykorzystując korzystne warunki pogodowe. W tym samym okresie rozpoczęto koszenie jęczmienia ozimego, a pod koniec drugiej dekady lipca, w niektórych rejonach kraju przystąpiono do koszenia żyta.

Zboża

Wstępnie szacuje się, że **powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2012 r. wynosi ponad 7,2 mln ha¹**, z tego:

- pszenicy około 2,1 mln ha,
- żyta około 1,1 mln ha,
- jęczmienia około 1,2 mln ha,
- owsa ponad 0,5 mln ha,
- pszenżyta ponad 0,9 mln ha,
- mieszanek zbożowych około 1,3 mln ha.

Tabl. 1. Powierzchnia, plony i zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

Wyszczególnienie	2006-2010 ^{a)}	2011	2012 ^{b)}	
	w liczbach bezwzględnych			2011=100
Powierzchnia w mln ha	7,9	7,4	7,2	97,6
Plony z 1 ha w dt	31,4	32,9	31,7 – 32,7	96,4 – 99,4
Zbiory w tys. t	24923,4	24255,4	2279,8 – 2353,1	94,0 – 97,0

a) Przeciętne roczne. b) Szacunek wstępny.

W strukturze zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi udział powierzchni zbóż jarych wynosi 52,6%, a udział powierzchni zbóż ozimych to około 47,4%.

¹ Powierzchnię zasiewów upraw rolnych i ogrodnich ustalono na podstawie szacunków rzeczoznawców terenowych GUS – dla gospodarstw indywidualnych oraz sprawozdawczości z gospodarstw rolnych i ogrodnich osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

W porównaniu do roku ubiegłego udział powierzchni zbóż jarych zwiększył się o 13,4 punktu procentowego, natomiast o tyle samo zmniejszył się udział zasiewów zbóż ozimych. Tak znaczna zmiana struktury zasiewów wynika z konieczności dokonania przesiewów zbóż jarych po zaoranych zbożach ozimych.

Wstępnie szacuje się, że **plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosą 31,7 – 32,7 dt/ha, tj. w porównaniu do średniej z lat 2006-2010 więcej o 0,3 – 1,3 dt/ha (o 1,0% – 4,1%).**

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi ocenia się na 22,8 – 23,5 mln t, tj. od 1,4 mln t (o 5,6%) mniej do 2,1 mln t mniej (o 8,5%) w porównaniu do średnich zbiorów z lat 2006-2010.

Plony zbóż podstawowych ozimych łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi wstępnie oceniono na 34,2 dt/ha, tj. o 0,1 dt/ha (o 0,3%) mniej od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

Plony poszczególnych gatunków zbóż ozimych przedstawia poniższa tabela:

Tabl. 2. Plony zbóż ozimych

Wyszczególnienie	2006-2010 ^{a)}	2011	2012 ^{b)}	
	z 1 ha w dt			2011=100
Pszenica	41,4	42,8	40,8 – 41,1	95,3 – 96,0
Żyto	24,3	24,0	25,8 – 26,0	107,5 – 108,3
Jęczmień	39,2	37,5	37,1 – 37,2	98,9 – 99,2
Pszenżyto	33,5	33,9	33,2 – 33,7	97,9 – 99,4
Mieszanki zbożowe	29,9	30,8	30,1 – 30,4	97,7 – 98,7

a) Przeciętne roczne. b) Szacunek wstępny.

Zbiory zbóż ozimych łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi wstępnie wyszacowano na 11,1 – 11,9 mln t, w tym:

- pszenicy na 5545,9 – 5586,8 tys. t, tj. o 33,0% - 32,5% mniej niż w roku ubiegłym,
- żyta na 2716,5 – 2742,4 tys. t, tj. o 4,5% - 5,4% więcej niż w roku ubiegłym,
- jęczmienia na 538,6 – 540,2 tys. t, tj. o 37,4% - 37,5% mniej niż w roku ubiegłym,

- pszenżyta na 2570,2 – 2609,6 tys. t, tj. o 33,5% - 34,5% mniej od zbiorów ubiegłorocznych,
- mieszanek zbożowych na 237,2 – 239,3 tys. t, tj. o 7,9% - 8,7% mniej niż w 2011 r.

Plony zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wstępnie oceniono na 29,4 – 31,3 dt/ha, tj. o 2,0 – 3,9 dt/ha (o 2,0% - 8,5%) więcej od średnich z lat 2006-2010.

Plony poszczególnych gatunków zbóż jarych przedstawia poniższa tabela:

Tabl. 3. Plony zbóż jarych

Wyszczególnienie	2006-2010 ^{a)}	2011	2012 ^{b)}	
	z 1 ha w dt			2011=100
Pszenica	30,1	32,6	32,6 – 35,4	100,0 – 108,6
Jęczmień	29,8	31,3	31,3 – 33,1	100,0 – 105,8
Owies	24,1	25,3	25,1 – 27,3	99,2 – 107,9
Pszенżyto	26,1	27,5	27,7 – 30,3	100,7 – 110,2
Mieszanki zbożowe	26,5	27,9	28,0 – 29,1	100,4 – 104,3

a) Przeciętne roczne. b) Szacunek wstępny.

Zbiory zbóż podstawowych jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wstępnie wyszacowano na 11148,8 – 11853,7 tys. t, w tym:

- pszenicy na 2415,7 – 2622,3 tys. t, tj. o 126,4% - 145,8% więcej niż w roku ubiegłym,
- jęczmienia na 3438,2 – 3633,8 tys. t, tj. o 39,6% - 47,5% więcej niż zbiory ubiegłoroczne,
- owsa na 1356,9 – 1476,6 tys. t, tj. o 1,8% mniej do 6,9% więcej niż w roku ubiegłym,
- pszenżyta na 456,2 – 499,0 tys. t, tj. o 47,0% - 60,8% więcej,
- mieszanek zbożowych na 3481,7 – 3621,9 tys. t, tj. o 11,8% do 16,3% więcej niż w 2011r.

Rzepak i rzepik

Siewy rzepaku ozimego, jesienią 2011 r. rozpoczęto bardzo wcześnie – nawet w pierwszej dekadzie sierpnia, powszechnie prowadzono je w drugiej i trzeciej dekadzie sierpnia, a zakończono na początku pierwszej dekady września. Wilgotny sierpień sprzyjał

prowadzeniu prac polowych, jednak utrzymujący się we wrześniu niedobór opadów hamował kiełkowanie i wzrost rzepaku ozimego. Długa i ciepła jesień wpłynęła korzystnie na wzrost i rozwój roślin rzepaku, niekorzystnie wpłynęła jednak na hartowanie upraw. Rzepak ozimy jesienią 2011 r. przed wejściem w stan zimowego spoczynku był wyrosnięty i dobrze rozkrzewiony, a w niektórych rejonach kraju jego wzrost był nawet nadmierny. Warunki atmosferyczne w grudniu i w pierwszej połowie stycznia nie stwarzały zagrożenia dla zimujących roślin. Mimo braku okrywy śnieżnej i krótkotrwałych spadków temperatury nie obserwowano wymarznienia roślin. Utrzymująca się jednak wysoka temperatura jak na tę porę roku, wzrastająca nawet powyżej 10°C zakłócała zimowy spoczynek upraw ozimych, powodując nawet przejściowe pobudzenie procesów życiowych. Skutkowało to zmniejszeniem zimotrwałości i mrozoodporności rzepaku ozimego. W trzeciej dekadzie stycznia i w lutym, przy braku okrywy śnieżnej chroniącej rośliny przed mrozem odnotowano znaczne spadki temperatury powietrza dochodzące do -25°C i poniżej. Spowodowało to znaczne straty w uprawach. Straty pogłębił także niedobór wilgoci w glebie utrzymujący się w wielu rejonach kraju w marcu. Straty w uprawach rzepaku sięgały 30% plantacji. Częściowo zaorany rzepak ozimy przesiano rzepakiem jarym. Z powodu przesuszenia wierzchniej warstwy gruntu następowały również opóźnienia w siewach rzepaku jarego. W kwietniu stan uwilgotnienia gleby uległ poprawie i wegetacja przebiegała bez zakłóceń. W drugiej połowie maja na wielu plantacjach odnotowano znów zbyt małe uwilgotnienie gleby, co niekorzystnie wpływało na kwitnienie i zawiązywanie łuszczyń na plantacjach rzepaku. Opady występujące w drugiej i trzeciej dekadzie czerwca poprawiły stan plantacji rzepaku ozimego i jarego.

Wstępnie szacuje się, że po uwzględnieniu strat zimowych i wiosennych oraz przesiewów rzepakiem jarym całkowita powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku łącznie wyniesie około 0,7 mln ha i będzie to znacznie mniej niż w roku poprzednim. Zbiory rzepaku i rzepiku wstępnie ocenia się na 1563,2 – 1640,7 tys. t, tj. od 16,0% - 11,9% mniej niż w roku ubiegłym.

Tabl. 4. Powierzchnia, plony i zbiory rzepaku i rzepiku

Wyszczególnienie	2006-2010 ^{a)}	2011	2012 ^{b)}	
	w liczbach bezwzględnych			2011=100
Powierzchnia w mln ha	0,8	0,8	0,7	79,8
Plony z 1 ha w dt	26,9	22,4	23,6 – 24,8	105,4 – 110,7
Zbiory w tys. t	2122,5	1861,8	1563,2–1640,7	84,0 – 88,1

a) Przeciętne roczne b) Szacunek wstępny.

Uprawy okopowe

Dotychczasowy przebieg warunków wegetacji ziemniaka – od posadzenia plantacji do połowy lipca był na ogół korzystny dla plonowania tego gatunku. Ciepła i dość sucha pogoda w drugiej i trzeciej dekadzie kwietnia i w pierwszej dekadzie maja sprzyjała sadzeniu ziemniaków, a lekka susza w czasie wschodów roślin ziemniaka poprawiła ich ukorzenienie. Czerwcowe opady deszczu pozwoliły na wytworzenie dużej zielonej masy. Rośliny ziemniaka są bardzo dobrze wyrosnięte. Dotychczas nie obserwuje się uszkodzenia plantacji przez zarazę ziemniaka, niski jest również poziom uszkodzeń roślin przez stonkę.

Wczesne odmiany ziemniaka wydały wysoki plon. Prognozuje się również wysokie plony ziemniaków średnio wczesnych. Odmiany późne intensywnie zawiązują bulwy, ich plonowanie zależeć będzie od dalszego przebiegu pogody. Występujące w lipcu opady deszczu o charakterze burzowym zabezpieczają odpowiednią ilość wody do wzrostu bulw, a jednocześnie zmniejszają ryzyko wystąpienia epidemii zarazy ziemniaka, zwłaszcza na plantacjach z umiarkowaną ochroną. Obecnie stan plantacji ziemniaków rzeczoznawcy terenowi GUS ocenili w bieżącym roku na 3,9 stopnia kwalifikacyjnego tj. o 0,2 stopnia wyżej od oceny z analogicznego okresu roku ubiegłego. Ocenia się, że plony ziemniaków w bieżącym roku będą nieco wyższe od ubiegłorocznych.

Do pierwszych siewów buraków cukrowych w wielu rejonach kraju przystąpiono w bieżącym roku już w końcu marca. Znaczne ochłodzenie z przymrozkami i opadami śniegu występujące na przełomie marca i kwietnia zahamowało siewy buraków cukrowych. W drugiej połowie kwietnia warunki atmosferyczne poprawiły się i kampania siewna nabrała dużej dynamiki. Ze względu na chłodne noce wschody roślin były powolne i niewyrównane. Poprawa pogody w maju spowodowała intensywny wzrost buraka cukrowego, a w połowie maja rośliny zakryły międzyrzędzia. Obsada roślin na większości plantacji jest bardzo dobra i wynosi powyżej 90 tys. sztuk na hektar. Ciepła i wilgotna pogoda w lipcu spowodowała, że na plantacjach pojawiły się pierwsze objawy chwościka. Lokalne gradobicia i ulewne deszcze uszkodziły rośliny buraków cukrowych na niektórych plantacjach. Ogólnie jednak w połowie lipca stan plantacji buraków cukrowych był dobry, wegetacja dynamiczna, rokująca uzyskanie wysokich plonów.

Rzeczoznawcy terenowi ocenili obecny stan plantacji buraków cukrowych na 4,0 stopnia kwalifikacyjnego tj. o 0,3 stopnia kwalifikacyjnego wyżej niż w roku ubiegłym.

Siano łąkowe

Zima nie spowodowała szkód na trwałych użytkach zielonych, a ich stan po zimie 2011/2012 był na ogół bardzo dobry. Niewielka tej zimy pokrywa śnieżna podczas wiosennego topnienia śniegu nie powodowała na łąkach i pastwiskach zastoisk wody, podtopień i rozlewisk. Jedynym niekorzystnym zjawiskiem dla roślinności trwałych użytków zielonych występującym tej wiosny były majowe chłodne noce. Powodowały one nieco gorsze krzewienie się traw, przez co obserwowano nieco mniejsze zagęszczanie runi oraz przejściowo mniejszą intensywność przyrostu zielonej masy. W końcu maja i w pierwszej dekadzie czerwca słoneczna, ciepła, a nawet upalna bezdeszczowa pogoda pozwoliła na sprawne przeprowadzenie pierwszego pokosu siana łąkowego. Korzystna pogoda w tym okresie spowodowała, że w wielu rejonach kraju sianokosy przeprowadzono wcześniej, co przełożyło się na dobrą jakość szybko dosychającego siana. Można więc ocenić, że siano pierwszego pokosu było dobrej jakości – zebrane w korzystnych warunkach meteorologicznych, ale i wysokiej wartości pokarmowej – rośliny nie przestarzałe zebrane we właściwej fazie wzrostu. Nadal czynnikiem ograniczającym plonowanie i zmieniającym skład gatunkowy runi trwałych użytków zielonych jest niskie ich nawożenie.

Plony I pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na około 24,7 dt/ha, natomiast zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły około 6,0 mln t.

Warzywa gruntowe

Według wstępnych wyników badania reprezentacyjnego powierzchni zasiewów oraz oceny rzeczoznawców terenowych GUS, łączna powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w bieżącym roku jest zbliżona do ubiegłorocznej.

Siewy warzyw gruntowych na ogół przebiegały terminowo, tylko w niektórych rejonach kraju były opóźnione (szczególnie na północy kraju). Warunki atmosferyczne na ogół sprzyjały wschodom roślin, chociaż w kwietniu zanotowano brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie. Uwilgotnienie gleby poprawiło się po majowych i czerwcowych opadach deszczu. Dalsza wegetacja przebiegała w bardzo zróżnicowanych warunkach w zależności od

rejonu kraju (od wystąpienia nadmiaru wilgoci w glebie, aż po jej niedobory). W wielu rejonach wystąpiły uszkodzenia upraw spowodowane silnym gradobiciem. Na ogół jednak, poza rejonami dotkniętymi przez zjawiska ekstremalne, warunki dla wzrostu warzyw gruntowych były i są korzystne. Można zatem przewidywać dobre plonowanie warzyw odmian późniejszych.

Tabl. 5. Zbiory warzyw gruntowych

Wyszczególnienie	2006 – 2010 ^{a)}	2011	2012 ^{b)}		
	w tys. t			2011 = 100	2006 – 2010 ^{a)} =100
Ogółem	4565	4803	4626	96,3	101,3
kapusta	1195	1231	1220	99,1	102,1
kalafior	220	236	234	99,0	106,3
cebula	649	677	629	92,8	96,8
marchew jadalna	853	887	826	93,1	96,8
buraki ćwikłowe	336	370	351	94,9	104,5
ogórki	269	297	290	97,9	107,9
pomidory	254	273	262	95,9	102,8
pozostałe ^{c)}	787	832	814	97,8	103,5

a) Przeciętne roczne. b) Szacunek wstępny. c) Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

Szacuje się, że łączna produkcja warzyw gruntowych w 2012 r. wyniesie przeszło 4,6 mln t i będzie o 3,7% niższa od produkcji roku poprzedniego, lecz nieco wyższa od średniej z lat 2006 - 2010. Przewiduje się, że w porównaniu do roku ubiegłego niższe będą zbiory wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych. Jednakże produkcja większości gatunków jest szacowana na poziomie wyższym od średniej z lat 2006 - 2010. Jedynie produkcję cebuli i marchwi jadalnej szacuje się niżej od tej średniej. W porównaniu do roku 2011 największy spadek produkcji przewiduje się właśnie dla cebuli i marchwi jadalnej, zaś najmniejszy dla kapusty i kalafiorów.

Według wstępnych szacunków rzeczoznawców terenowych GUS plonowanie kapusty w bieżącym roku będzie nieco niższe od bardzo dobrego ubiegłorocznego, a łączna produkcja tego gatunku wyniesie ponad 1,2 mln ton, tj. nieco mniej niż w roku ubiegłym.

Szacuje się, że plonowanie i zbiory kalafiorów będą nieznacznie niższe od ubiegłorocznych. Produkcję tego gatunku ocenia się na około 234 tys. ton.

Przy szacowanym obecnie słabszym plonowaniu cebuli i zmniejszeniu powierzchni jej uprawy w porównaniu do roku 2011, przewiduje się, że tegoroczna produkcja tego gatunku wyniesie około 629 tys. t i będzie o ponad 7% niższa od ubiegłorocznej, a także o ponad 3% niższa od średniej produkcji cebuli z lat 2006 - 2010.

Zbiory marchwi jadalnej wstępnie ocenia się na ponad 826 tys. t, tj. o blisko 7% mniej od produkcji roku ubiegłego i ponad 3% mniej od średnich zbiorów z lat 2006 – 2010.

Zbiory buraków ćwikłowych szacuje się na 351 tys. t, tj. o ponad 5% mniej od uzyskanych w roku poprzednim, lecz więcej od średnich zbiorów z lat 2006 – 2010.

Przewiduje się, że plonowanie warzyw ciepłolubnych, pomidorów i ogórków, będzie nieco niższe niż w roku ubiegłym, lecz tegoroczna produkcja tych warzyw będzie wyższa od średniej produkcji z lat 2006 – 2010. Zbiory pomidorów ocenia się w bieżącym roku na 262 tys. t, tj. o ponad 4% mniej w porównaniu do roku poprzedniego, natomiast zbiory ogórków szacuje się na 290 tys. t, tj. o ponad 2% mniej w porównaniu do produkcji 2011 roku. Tegoroczna produkcja ogórków gruntowych jest szacowana na poziomie wyższym od średnich zbiorów z lat 2006 – 2010 o blisko 8%.

Szacuje się, że produkcja warzyw z grupy „pozostałe” wyniesie w bieżącym roku około 814 tys. t, tj. o ponad 2% mniej niż w roku 2011, lecz produkcja ta będzie wyższa od średniej z lat 2006 - 2010.

Owoce z drzew

Przezimowanie roślin sadowniczych w okresie zimy 2011/2012 było zróżnicowane. Silne mrozy występujące od końca stycznia i w lutym spowodowały uszkodzenia na niektórych plantacjach upraw sadowniczych. Straty mrozowe dotyczyły głównie młodych nasadzeń oraz gatunków szczególnie wrażliwych na mróz, takich jak brzoskwinie i morele. Na ogół jednak w uprawach sadowniczych nie zanotowano dużych uszkodzeń. Ruszenie wegetacji drzew i krzewów owocowych wiosną nastąpiło nieco później niż w latach przeciętnych.

Kwitnienie roślin sadowniczych było przeważnie obfite, lecz znacznie skrócone (szczególnie u grusz). W niektórych rejonach zanotowano słaby oblot pszczół, będący w większości przypadków wynikiem niesprzyjających warunków pogodowych (wysokie temperatury powietrza i niska wilgotność). Krótki okres kwitnienia i brak pszczół w tym czasie ograniczył zapylenie. Jednak warunki dla zawiązywania owoców były na ogół dobre.

Na wielu plantacjach zaobserwowano obfite zawiązanie pąków kwiatowych (szczególnie w Wielkopolsce, gdzie w poprzednim sezonie owocowanie było bardzo słabe i w związku z tym rośliny sadownicze mogły „odpocząć”). Wiosennych przymrozków na ogół nie zanotowano. Jedynie w północnej części kraju w wyniku majowych przymrozków uszkodzeniom uległy lokalnie kwiaty wiśni i grusz. Czerwcowy opad nie wpłynął ujemnie na plonowanie owoców z drzew, gdyż na ogół ilość pozostałych zawiązków była wystarczająca, na niektórych plantacjach konieczne było nawet ich przerzedzanie.

Warunki wzrostu owoców na przeważającym obszarze kraju były korzystne i pozwalają prognozować dość wysokie zbiory. Jedynie na terenach dotkniętych silnym gradobiciem, gdzie plantacje drzew owocowych zostały znacznie uszkodzone, plony będą znikome.

Według wstępnego szacunku produkcja owoców z drzew w bieżącym roku wyniesie około 3 mln t i będzie o ponad 4% wyższa od zbiorów uzyskanych w roku 2011, a o blisko 20% większa od średniej produkcji z lat 2006 - 2010.

Przewiduje się, że wyższa od ubiegłorocznej będzie produkcja wszystkich gatunków owoców z drzew z wyjątkiem gruszek, dla których tegoroczne zbiory szacuje się na poziomie nieco niższym od ubiegłorocznego. Obserwuje się duże zróżnicowanie plonowania między poszczególnymi odmianami, szczególnie dla jabłoni i śliw.

Tabl. 6. Zbiory owoców z drzew

Wyszczególnienie	2006 – 2010 ^{a)}	2011	2012 ^{b)}		
	w tys. t			2011 = 100	2006 – 2010 ^{a)} =100
Ogółem	2515	2884	3006	104,2	119,5
jabłonie	2136	2493	2601	104,3	121,8
grusze	58	63	62	98,0	105,2
śliwy	93	92	102	111,1	109,6
wiśnie	168	175	176	100,6	104,8
czereśnie	38	38	41	106,8	106,7
pozostałe ^{c)}	21	23	25	109,7	120,8

a) Przeciętne roczne. b) Szacunek wstępny. c) Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

Szacuje się, że zbiory jabłek w 2012 r. wyniosą 2,6 mln ton i będą o przeszło 4% wyższe od zbiorów 2011 roku i o blisko 22% wyższe od średniej z lat 2006 – 2010. Ocenia się, że w bieżącym roku, podobnie jak w latach poprzednich, wystąpi duże zróżnicowanie w owocowaniu między odmianami jabłoni. Przewiduje się znacznie słabsze plonowanie odmian Ligol oraz Jonagold i jego sportów, natomiast lepsze plonowanie odmian Szampion oraz Idared.

Według wstępnego szacunku zbiory gruszek w obecnym sezonie mogą być o około 2% niższe w porównaniu do roku poprzedniego i wyniosą 62 tys. ton.

Tegoroczną produkcję śliwek ocenia się na 102 tys. t, tj. o około 11% więcej niż w roku 2011.

Według szacunku rzeczoznawców GUS zbiory wiśni w bieżącym roku wyniosą około 176 tys. t i będą nieco wyższe od ubiegłorocznych. Tegoroczne zbiory wiśni byłyby znacznie wyższe, gdyby nie występujące w wielu rejonach uszkodzenia owoców spowodowane opadami deszczu i innymi niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi.

Produkcję czereśni ocenia się na ponad 41 tys. t, tj. o niespełna 7% więcej od zbiorów roku poprzedniego. Produkcja czereśni w bieżącym roku byłaby wyższa, jednak w końcowej fazie zbiorów, na skutek opadów deszczu, owoce uległy spękaniu i nie wszystkie zostały zebrane.

Przewiduje się, że łączne zbiory pozostałych owoców z drzew wyniosą około 25 tys. t, tj. o blisko 10% więcej niż w roku ubiegłym. W porównaniu z rokiem 2011 przewiduje się jedynie spadek produkcji moreli.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Szacuje się, że zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosą w bieżącym roku ok. 548 tys. t, tj. o ponad 3% więcej niż w roku ubiegłym i o 7% więcej od średniej produkcji z lat 2006 - 2010. Według wstępnego szacunku, niższe od ubiegłorocznych będą jedynie zbiory truskawek, których plantacje uległy zimą znacznym uszkodzeniom mrozowym.

Tabl. 7. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	2006 – 2010 ^{a)}	2011	2012 ^{b)}		
	w tys. t			2011 = 100	2006 – 2010 ^{a)} =100
Ogółem	512	531	548	103,3	107,0
truskawki	184	166	144	86,8	78,3
maliny	73	118	123	104,3	168,6
porzeczki	185	170	195	115,2	105,9
agrest	15	15	17	114,8	110,1
jagodowe pozostałe ^{c)}	55	62	69	110,2	124,1

a) Przeciętne roczne. b) Szacunek wstępny. c) Aronia, borówka wysoka i inne owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych.

Szacuje się, że areal uprawy truskawek gruntowych w bieżącym roku będzie niższy od ubiegłorocznego, ze względu na znaczące przemarznięcia podczas zimy. Część plantacji musiała zostać zaorana. Stratami mrozowymi zostały dotknięte szczególnie młode nasadzenia. Najbardziej ucierpiały odmiany deserowe. Zbiory truskawek przebiegały jednak na ogół w sprzyjających warunkach. Z uwagi na ograniczenie arealu uprawy i słabsze plonowanie, tegoroczną produkcję truskawek ocenia się jedynie na ok. 144 tys. t, tj. o przeszło 13% mniej niż w 2011 roku i o blisko 22% mniej od średniej produkcji z lat 2006 - 2010.

Biorąc pod uwagę dobrze zapowiadający się zbiór malin jesiennych, produkcję tego gatunku owoców, szacuje się w bieżącym roku na rekordowym poziomie 123 tys. t, tj. o ponad 4% więcej od bardzo wysokich zbiorów roku 2011. Ostateczna wysokość produkcji będzie uwarunkowana przebiegiem pogody podczas dalszego okresu wegetacji i wysokością zbiorów maliny jesiennej.

Według szacunku rzeczoznawców GUS tegoroczne zbiory porzeczki ocenia się na ok. 195 tys. t, tj. o ponad 15% więcej od niewysokich zbiorów roku poprzedniego. Wzrost produkcji porzeczki wystąpił w rejonach, w których produkcja ubiegłoroczna była bardzo niska (szczególnie w rejonie Polski północno-zachodniej). W pozostałych rejonach kraju zbiory utrzymały się na poziomie roku ubiegłego.

Zbiory agrestu w bieżącym roku, według wstępnego szacunku, wyniosą ok. 17 tys. t i będą o blisko 15% wyższe od ubiegłorocznych, z uwagi na znaczny wzrost plonowania tego gatunku.

Łączne zbiory pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych ocenia się na ok. 69 tys. t, tj. o ponad 10% więcej w porównaniu do roku ubiegłego i o 24%

**Tabl. 8. Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi
Ogółem**

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012 ^{a/}	2011 = 100	2011	2012 ^{a/}	2011 = 100	2011	2012 ^{a/}	2011 = 100
POLSKA	7376,8	7198,8	97,6	32,9	31,7- -32,7	96,4 - 99,4	24255,4	22798,2- -23531,0	94,0 - 97,0
Dolnośląskie	427,0	421,8	98,8	42,9	39,8	92,8	1832,1	1680,4	91,7
Kujawsko-pomorskie	568,3	543,0	95,5	35,7	32,7	91,6	2030,9	1777,1	87,5
Lubelskie	803,6	788,4	98,1	30,8	30,9	100,3	2472,1	2439,7	98,7
Lubuskie	219,1	213,8	97,6	26,5	30,8	116,2	581,1	658,7	113,4
Łódzkie	582,0	562,4	96,6	31,2	29,1	93,3	1817,6	1637,4	90,1
Małopolskie	217,4	198,8	91,5	32,7	33,6	102,8	710,7	668,8	94,1
Mazowieckie	855,7	844,9	98,7	25,9	27,7	106,9	2212,9	2337,1	105,6
Opolskie	288,1	287,3	99,7	50,8	44,7	88,0	1463,6	1284,2	87,7
Podkarpackie	209,3	217,7	104,0	30,2	31,7	105,0	632,8	689,2	108,9
Podlaskie	466,2	414,3	88,9	26,1	27,4	105,0	1215,8	1135,4	93,4
Pomorskie	399,8	449,0	112,3	35,5	34,9	98,3	1417,3	1565,6	110,5
Śląskie	209,2	191,5	91,5	35,6	35,2	98,9	744,7	674,2	90,5
Świętokrzyskie	237,3	231,6	97,6	28,4	28,2	99,3	674,6	653,1	96,8
Warmińsko-mazurskie	435,7	433,9	99,6	35,4	36,4	102,8	1542,1	1577,4	102,3
Wielkopolskie	1023,8	920,4	89,9	32,9	32,8	99,7	3365,0	3020,8	89,8
Zachodniopomorskie	434,3	480,1	110,5	35,5	36,1	101,7	1542,4	1731,7	112,3

a/ szacunek wstępny

**Tabl. 9. Rzepak i rzepik ogółem
Ogółem**

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012 ^{a/}	2011 = 100	2011	2012 ^{a/}	2011 = 100	2011	2012 ^{a/}	2011 = 100
POLSKA	830,1	662,4	79,8	22,4	23,6- -24,8	105,4-110,7	1861,8	1563,2- -1640,7	84,0-88,1
Dolnośląskie	125,3	106,8	85,3	26,0	24,4	93,8	325,2	260,2	80,0
Kujawsko-pomorskie	104,9	45,4	43,3	19,3	20,4	105,7	202,4	92,7	45,8
Lubelskie	40,1	42,8	106,7	24,1	25,2	104,6	96,9	107,7	111,2
Lubuskie	39,0	31,2	79,9	20,2	23,8	117,8	78,8	74,1	94,1
Łódzkie	17,8	10,2	57,1	19,5	18,4	94,4	34,7	18,7	54,0
Małopolskie	3,9	4,6	117,5	25,7	26,9	104,7	10,0	12,3	122,8
Mazowieckie	50,7	39,2	77,3	22,2	27,0	121,6	112,3	105,7	94,1
Opolskie	87,1	50,7	58,3	29,1	28,8	99,0	253,3	146,1	57,7
Podkarpackie	16,8	15,6	92,6	22,4	24,6	109,8	37,6	38,3	101,8
Podlaskie	7,0	8,1	115,4	26,4	29,7	112,5	18,4	23,9	129,9
Pomorskie	59,3	47,5	80,1	23,1	27,5	119,0	137,3	130,5	95,0
Śląskie	16,0	14,6	91,2	25,2	27,7	109,9	40,3	40,5	100,5
Świętokrzyskie	5,3	5,6	104,1	20,4	24,2	118,6	10,9	13,4	123,6
Warmińsko-mazurskie	59,5	63,4	106,5	21,1	26,0	123,2	125,7	164,6	131,0
Wielkopolskie	127,5	82,1	64,4	20,2	20,9	103,5	257,5	171,6	66,6
Zachodniopomorskie	69,9	94,8	135,5	17,2	25,4	147,7	120,5	240,3	199,4

a/ szacunek wstępny

Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie od jesieni 2011 r. do lata 2012 r.

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin na jesieni 2011 r. z powodu przesuszenia gleby, miejscami znacznego, utrudniało wykonywanie jesiennych prac polowych, tj. orki przedsięwne i siewy ozimin. Siewy zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku ozimego przeprowadzano jednak na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych, a wschody były dość szybkie i wyrównane. Do końca drugiej dekady października zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października. Z uwagi na sprzyjające warunki wegetacji, zwłaszcza wyjątkowo długą jesień rośliny zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku na ogół wyrosły i rozkrzewiły się bardzo dobrze, a nawet nadmiernie.

Jedynie w tych rejonach kraju gdzie w listopadzie wystąpił znaczny niedobór opadów obserwowano nieco słabsze wyrośnięcie ozimin.

Przebieg pogody w grudniu ubiegłego roku był niezbyt korzystny dla ozimin. Utrzymująca się wysoka jak tę porę roku temperatura powietrza, wzrastająca okresami powyżej 10°C zakłócała zimowy spoczynek roślin, powodując w wielu rejonach kraju przejściowe pobudzenie procesów życiowych ozimin. Ujemnym skutkiem tego procesu było osłabienie zimujących upraw i zmniejszenie ich mrozoodporności. Występujące w grudniu dobowe wahania temperatury powietrza powodowały także procesy zamarzania i rozmarzania wierzchniej warstwy gleby, co osłabiało system korzeniowy roślin. Warunki zimowania roślin w styczniu i lutym 2012 r. były niekorzystne dla roślin. W I dekadzie stycznia nadal utrzymywały się znacznie wyższe od normy temperatury powietrza (była to IV z kolei dekada z temperaturą znacznie powyżej normy), co powodowało dalsze zakłócenia w zimowym spoczynku roślin. Notowane zaś w III dekadzie stycznia oraz w I i II dekadzie lutego spadki temperatury dochodzące do -25 °C i poniżej, przy niedostatecznej pokrywie śnieżnej lub jej braku, spowodowały znaczne straty w uprawach ozimych, głównie rzepaku ozimego, pszenicy ozimej i jęczmienia ozimego. Występujące w styczniu i lutym silne wysuszające wiatry podczas bardzo mroźnych dni i nocy powodowały wysmalanie roślin. W drugiej dekadzie marca wzrost średniej dobowej temperatury powietrza powyżej 5°C przyczynił się do wzmocnienia procesów fizjologicznych roślin i na znacznym obszarze Polski w trzeciej

dekadzie marca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych i trwałych użytków zielonych. Korzystne warunki agrometeorologiczne umożliwiły wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych. Pod koniec miesiąca przystąpiono do siewów owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego. W drugiej i trzeciej dekadzie kwietnia powszechnie sadzono ziemniaki, wykonywano siew buraków cukrowych oraz rozpoczęto siew kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno. Na przeważającym obszarze kraju zakończono rozpoczęte pod koniec marca siewy zbóż jarych. Ciepła i słoneczna pogoda w drugiej połowie kwietnia sprzyjała powszechnie prowadzonym pracom polowym oraz przyczyniła się do znacznego przyspieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. W trzeciej dekadzie kwietnia rozpoczęło się kwitnienie drzew owocowych.

Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin. Warunki agrometeorologiczne w maju były zróżnicowane. Ciepła i słoneczna pogoda w pierwszej połowie miesiąca sprzyjała powszechnie prowadzonym pracom polowym oraz przyczyniła się do przyspieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. W wyniku ochłodzenia występującego w drugiej połowie maja tempo wzrostu i rozwoju roślin uległo przejściowemu spowolnieniu. Występujący w ciągu miesiąca niedobór opadów deszczu, miejscami znaczny, przyczynił się do zmniejszenia zapasów wody w glebie. W wielu rejonach kraju wystąpiło przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu. W pierwszej dekadzie maja kończono sadzenie ziemniaków, siewy buraków cukrowych oraz siewy kukurydzy uprawianej na ziarno i zielonkę. Stopniowo w całym kraju pojawiały się wschody tych roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca pszenica jara, jęczmień jary i owies wchodziły w fazę strzelania w źdźbło, a miejscami pod koniec maja rozpoczęło się kłoszenie tych zbóż. Żyto, pszenżyto i pszenica ozima w drugiej i trzeciej dekadzie maja rozpoczęły kłoszenie. Pod koniec miesiąca na przeważającym obszarze kraju obserwowano kwitnienie żyta i pszenżyta, a lokalnie w ostatnich dniach maja rozpoczęło się kwitnienie pszenicy ozimej. W maju obficie kwitł rzepak ozimy. Zwiększone w tym czasie potrzeby wodne zbóż jarych i ozimych na przeważającym obszarze kraju nie były w pełni zaspokojone. W połowie maja trawy łąkowe wykłosiły się i rozpoczęło się ich kwitnienie, a pod koniec miesiąca w wielu rejonach Polski przystąpiono do zbioru pierwszego pokosu siana łąkowego. W drugiej i trzeciej dekadzie czerwca wysoka temperatura powietrza sprzyjała rozwojowi i dojrzewaniu upraw oraz prowadzeniu pielęgnacyjnych prac polowych. Występujące w ciągu miesiąca częste opady deszczu przyczyniły się do poprawy uwilgotnienia ornej warstwy gleby.

W czerwcu obserwowano kwitnienie zbóż jarych i ozimych oraz dojrzewanie rzepaku ozimego. Prawie w całym kraju w drugiej połowie miesiąca zakwitły ziemniaki, a żyto, pszenżyto i pszenica ozima weszły w fazę dojrzewania. W ciągu miesiąca na obszarze całego kraju powszechnie prowadzono sianokosy. Pod koniec czerwca zbiór pierwszego pokosu siana łąkowego i wieloletnich roślin motylkowych dobiegł końca. Częste opady deszczu utrudniały zbiór i dosuszanie siana.

Występujący w pierwszej dekadzie lipca na znacznym obszarze kraju niedobór opadów, przy utrzymującej się upalnej i słonecznej pogodzie spowodował niedobór wilgoci w glebie. W wielu rejonach Polski wystąpiło nadmierne przesuszenie gruntu. Upalna i słoneczna pogoda sprzyjała dojrzewaniu rzepaku i rzepiku oraz zbóż jarych i ozimych. W drugiej i trzeciej dekadzie lipca obserwowano zmienne warunki atmosferyczne. W wielu rejonach kraju wystąpiły gwałtowne opady deszczu, często o charakterze burzowym, gradobicia oraz trąby powietrzne powodujące lokalnie zniszczenie i uszkodzenie upraw. Na ogół w drugiej i trzeciej dekadzie lipca opady deszczu zapewniają dobre uwilgotnienie gleby.

Tabl. 10. Temperatura powietrza i opady w okresie od jesieni 2011 r. do lata 2012 r.

Wyszczególnienie	<i>Średnia krajowa temperatura powietrza</i>		<i>Średnie krajowe sumy opadów</i>	
	°C	odchylenie od normy ^{a)}	mm	% normy ^{a)}
JESIEŃ ^{b)} 2011				
Wrzesień	14,9	2,0	31,8	57,8
Październik	8,6	0,3	32,0	71,0
Listopad	3,2	0,2	3,0	6,5
ZIMA ^{b)} 2011/2012				
Grudzień	2,7	2,8	41,2	97,3
Styczeń	-0,7	1,1	57,4	179,6
Luty	-5,8	-4,9	32,6	119,1
WIOSNA ^{b)} 2012				
Marzec	4,7	2,0	19,8	58,7
Kwiecień	8,9	1,5	40,0	100,5
Maj	14,5	1,6	44,2	76,8
LATO ^{b)} 2012				
Czerwiec	16,4	0,7	91,8	121,0

a) jako normę IMiGW przyjmuje od 2002 r. średnie z lat 1971-2000

b) średnie miesięczne /obliczenia GUS na podstawie danych IMiGW/.